

Sorø Station – med postkontor, 1870. Det er her historien begynder. At bygge station på Frederiksberg gjorde det nødvendigt at anlægge en ny vej.

Bommen ved stationen 1954. Året efter var tunnelen klar.

Historien om Banevej, Skælskørvej og deres alléer

Den 27. februar 1852 kom loven om den vestsjællandske jernbane; den angik strækningen mellem Roskilde og Korsør. Anlægget skulle bygges af det engelske firma Fox, Henderson & Co, der ønskede, at banen blev lagt syd om Sorø. Men spørgsmålet var: Hvor skulle banegården ligge? Der var forslag fremme om placering i nærheden af det nuværende Albertikryds (krydset ved Alléen og Ringstedvej/Slagelsevej). Senere fremkom et forslag om placering ved Store Ladegård.

Endnu et forslag fra Sorø by blev behandlet af Amtsrådet den 10. juni 1852. Forslaget lød: "Sorø Communalbestyrelse andrager paa, at Amtsrådet i Anledning af Jernbanens mulige Anlæggelse Syd for Sorø Sø, vilde bidrage til, at Banegaarden kunde blive lagt ved den sydøstligste Ende af Sorø Sø, og ikke ved Store Ladegaard, og at det navnlig maatte foranlediges undersøgt, om en Vej kunde lægges fra Sorø By Øst for Søen over Flommen."

Anlæg af Banevej

Amtsrådet var enig i det fordelagtige for Sorø by og landdistrikt, at banegården blev lagt mod syd.

Sorø købstad fik hermed sit ønske opfyldt om, at vejen skulle være den kortest mulige afstand mellem Sorø og banegården på Frederiksberg. Men det var i 1854 ikke en nem opgave at få anlagt vejen. Området over Flommen, som den skulle igennem, var meget sumpet. Der blev lagt ris i bunden. Der blev drænet. Der blev bygget en dæmning over Flommen ved brug af de to såkaldte gåseøer. (Det blev de kaldt, fordi klosteret havde haft gåseopdræt her.) Herved fik vejen et skarpt knæk

mod vest. Hele anlægget stod færdig i 1857 og kostede 30.000 rdl.

Skælskørvej 1910 med allé mod søen og tæt bevokset søkant. Vejen var en jordvej.

Borgmesterens øje

Banevejen var oprindeligt helt uden lys. En mørk aften gik borgmesteren en tur fra stationen til byen. I knækket gik han lige ud og endte i Flommens vand og mudder. For at undgå uheld i fremtiden blev der i 1883 opsat to lygter på dette "farlige" sted. Deraf kommer folkevildets navn til svinget: "Borgmesterens Øjne", i dag i daglig tale Borgmesterens øje.

Udvikling af alléen

Banevejen blev beplantet med en allé af lindetræer. Dette var for at give tryghed for de, der færdedes på vejen, samt en

indbydende grøn adgangsvej til Sorø by.

Stigende trafik førte til, at Banevejen måtte udvides og lægges om. I flere etaper i 1950'erne blev vejens forløb lagt om. Det skarpe sving ved "Borgmesterens Øjne" blev rettet ud til en mere blød kurve. En ny vej – nuværende Skælskørvej – blev anlagt så biltrafikken blev ført udenom stationen og under jernbanen. Der blev anlagt cykelsti og fortove på stykket ved Sorø sø. Kørebanen blev udvidet med to meter. Ved stationen kom en fodgænger-tunnel under banen. Denne blev taget i brug i 1955.

Allé træerne var hårdt angrebet af kulsvamp og udgjorde en fare for trafikken. Derfor måtte de i 2017 fældes.

De mange ændringer af vejen påvirkede også alléen. I 1958 faldt træerækken på Banevejs østside fra søen til stationen. I 1960 blev 350 meter af alléen fra Priorgade til "Borgmesterens øje" fredet på grund af dens historiske og kulturelle værdi. I 1962 blev træerne ud mod søen fra Borgmesterens øje til Banevej fældet. Den ny Banevej var færdig i 1964.

Arbejderne med vejen medførte, at allé-træerne blev svækket. Over en årrække blev træerne stadig svagere. Når de udgjorde en fare for trafikken, blev de fjernet enkeltvis. I 2017 måtte de resterende træer fældes og med en donation fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, blev der plantet en ny lindeallé med samme afstand mellem træerne som tidligere.

Der findes fortsat et stykke af den oprindelige allé tilbage, nemlig stykket ved Banevej. Dette er ejet af Stiftelsen Sorø Akademi.

Kilder:

Lokalhistorisk Arkiv for Sorø og omegn; Jul i Sorø, flere årgange; Sorø Lokalhistoriske arkiv; Sorø Postkort 1885-1970; Sorø i billeder gennem 350 år; Soranerbladet; Sjællands Tidende; Dagbladet; Om Flomfredningen, som alléen er en del af. Se: <http://www.fredninger.dk/fredning/flommen/>

Danmarks Naturfredningsforening

